

NEDERLANDA KATOLIKO

OFFICIEEL ORGAAN VAN DEN NEDERL. R.K.
ESPERANTISTENBOND „NEDERLANDA KATOLIKO”

MEI 1930

No. 1

LEEST

Het schitterend programma van

:: NIA DEKKVINA ::

==== TE BUDAPEST ====

16 TOT 22 AUGUSTUS 1930

LEZERS VAN

ESPERO KATOLIKA

denkt er aan, dat het abonnementsgeld op dit

SCHITTEREND

HALFMAANDELIJSCH TIJDSCHRIFT

thans bedraagt

Drie gulden per Jaar.

Te abonneeren bij vooruitbetaling bij:

P. A. SCHENDELER,

Prins Hendrikstr. 30e, EINDHOVEN.

Nederlanda Katoliko

Maandblad, Officieel Orgaan van den Nederlandschen R.K. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”, gevestigd te 's Hertogenbosch.
Opgericht 29 Augustus 1909. Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd
Cio per amo, nenio per forto. (S. Franc. de Sales)
Geestelijk Adviseur LAMB. J. J. M. POELL

Vaste Medewerkers: Br. Augustinus, H. Damen, Br. Eulogius,
Pater Call. Preller O. P., H. A. Roelofs, P. A. Schendeler,
H. B. van Zwet.

Abonnementsprijs
f. 1.50 per jaar
Eksterlanda Jarabono f. 2.—

HOOFDREDACTIE
P. A. SCHENDELER
EINDHOVEN

Afzonderlijke nummers
20 cent.
Advertentiën
30 cent per regel.

Administratie J. A. LEIBBRAND, Tilburg.

Jaarvergadering VAN „Nederlanda Katoliko”

25 MEI 1930.

Zaterdag 24 Mei 's avonds om 8 uur:
GROOTE ESPERANTO FEESTAVOND, aangeboden door „STELO DE L' MARO”, in het Concertgebouw „De Vereeniging”, Keizer Karelplein. Alle deelnemers aan de jaarvergadering worden verzocht, reeds Zaterdag-avond aanwezig te zijn. 1)

Zondag 25 Mei:
Om 10 uur H. Mis met predikatie, waaronder Esperanto-liederen zullen gezongen worden, in de kapel der Zusters „Nuniliatrices”, Duivengas 2.

Om 11 uur Jaarvergadering.

Agenda:

1. Opening.
2. Notulen der vorige Jaarvergadering.
3. Verslag van den secretaris over het afgelopen jaar.
4. Jaarverslag van den penningmeester.
5. Begroting 1930.

6. Ingekomen voorstellen.
7. Onze examens.
8. Jeugd-organisatie in de Esperanto-beweging.
9. Persdienst.
10. Verkiezing van het Bestuur.
11. Rondvraag.
12. Sluiting.

Van half twee tot half drie, gelegenheid tot lunchen.

Om 2.30, Gezamenlijke uittocht naar „Erica“.

Om 6 uur, Diner en sluiting.

Officieele programma's worden zoo spoedig mogelijk toegezonden. De afdeulings-secretarissen worden verzocht, zoo spoedig mogelijk mede te deelen, hoeveel programma's zij voor hunne afdeelingen wenschen en met hoeveel leden zij denken den niet-officieelen openings-avond mede te vieren.

Er is gelegenheid tot logies voor weinig geld. Er zijn ook nog plaatsen voor gratis logies beschikbaar. Wie hiervan gebruik wenscht te maken, haaste zich.

Zij die aan het diner wenschen deel te nemen, moeten zich zoo spoedig mogelijk opgeven. Adres der Organisatie-Commissie:

P. Gordon,

v. Goorstraat 6, Nijmegen.

1) Wij vernemen, dat bij verschillende afdeelingen het plan bestaat, gezamenlijk met de heele club, of ten minste in grooten getale, hetzij per trein of per auto, naar de jaarvergadering te komen. Wij hopen natuurlijk, dat ook zeer, zeer velen de voorvergadering van Zaterdag zullen bijwonen. Maar wanneer het voornemen van sommigen, om reeds des Zaterdags te voren te vertrekken het bijwonen der jaarvergadering „en corps” zou verhinderen, dan zouden wij dezulken willen verzoeken, liever niet des Zaterdags te komen, om op Zondag in des te grooter aantal aanwezig te kunnen zijn. Laat ook niemand zich afschrikken van de kosten van diner of lunch: de deelname daaraan is niet noodzakelijk, en het comité zal zorg dragen, dat iedereen tegen billijke prijzen het noodige zal kunnen bekomen.

Gis revido en Nijmegen!

P. A. Schendeler.

Bestuursverkiezing.

Candidaten voor het Bestuur zijn de heeren F. J. v. d. Burgt (Bergen op Zoom), J. A. Leibbrand (Tilburg), H. A. Roelofs ('s-Bosch), P. A. Schendeler (Eindhoven), P. Heilker (Hoofddorp), F. Marreevee (Den Haag) en J. H. Westen (Groningen).

Van de drie laatstgenoemden hebben we echter nog geen bericht ontvangen, of ze de candidatuur aanvaardden.

Afgevaardigden en Plaatsvervangers.

In te vullen geloofsbriefen voor afgevaardigden en plaatsvervangers der afdeelingen zijn verzonden, voor zoover hunne namen bekend zijn. Secretarissen, die deze nog niet hebben opgegeven, gelieve dit zoo spoedig mogelijk te doen aan den heer Leibbrand, Rozenstraat 12, Tilburg.

Afgevaardigden voor de individueele leden zijn de dames: Mevr. F. Aalders-v. Amelsfort (Hattermerbroek) en Mej. A. Jeijnsman (Schiedam) en de heeren kapelaan G. Ten Hagen (Borne), Dr. J. N. J. Smulders (Udenhout) en H. B. v. Zwet (Laren).

Allen gelieven het Februari-nummer van N.K. mede te brengen, waarin de ingekomen voorstellen staan afgedrukt.

Judaspenningen.

Ge kent wel, lezer die mooie zilverachtige, ovaalvormige schijfjes, zoo losjes zittend op hunne slanke stengels en die zoo'n prettigen aanblik geven in een winterbouquet?

Jammer hé, dat ze zoo'n leelijken naam dragen. Zulk een ruiker zal waarschijnlijk binnenkort aan het Nederlandsche volk worden aangeboden in den vorm van het zoogenaamde „Cursuswetje”.

Ik weet wel, er is, meer dan een jaar geleden, in dit blad de loftrompet gestoken over dit ontwerp, dat onze Esperanto-onderwijzers eene prachtige gelegenheid zal bieden, Esperanto-cursussen te organiseeren met rijks-subsidie en van dien kant heeft het wetje werkelijk een zilveren schijn.

Maar toch, 't zijn Judaspenningen, die ons worden aangeboden, want er kleeft onrecht aan, groot onrecht.

En daarom hoop ik van harte, dat ten minste onze katholieke Kamerleden er niet hunne stem aan zullen geven, vooraleer die penningen geen „Judas”-penningen meer kunnen genoemd worden. Want onrecht en katholiciteit zijn naar mijne meening twee onvereinigbare begrippen.

Wat toch is het geval?

Onze regeering, voor wie het onderwijs is: het voorwerp van „aanhoudende zorg”, heeft die zorg weer eens terdege getoond, toen zij die commissie installeerde, die het wetsontwerp voor het Aanvullend Onderwijs, kortweg „Cursuswetje” genoemd, in elkaar zou timmeren. Zij sprak namelijk daarbij den eisch uit, dat het „niets mocht kosten voor de schatkist”.

Nu zou ieder gewoon sterveling den Minister geantwoord heb-

ben: „Excellentie, wees zoo goed, zelf dat zaakje op te knappen, want ik zie er op geen fatsoenlijke wijze kans voor”, maar gewone stervelingen weten niet, dat de politiek niet vies is.

Mogelijk hebben onze lezers al de onderstelling gemaakt, dat dit onderwijs dus kosteloos zal moeten gegeven worden en stellen zij zich reeds voor, dat er al een leger van onderwijzers klaar staat, om deze edelmoedige daad te stellen. Maar dan moet ik hun helaas te leur stellen. Want als er ééne klasse is van wien de regeering allerminst deze edelmoedigheid kan verwachten, dan is het zeker wel de onderwijzerstand, aan wien de regeering botweg weigert, de millioenen, waarop hij nog altijd recht heeft terug te betalen, of zelfs maar over eene minnelijke schikking te spreken. Dat zal zelfs minister De Geer niet tegenspreken! Neen, vrijwilligers zijn van dien kant zeker niet te verwachten!

Maar hoe dan aan geld te komen? Want de schatkist moet gesloten blijven! Zullen misschien de leerlingen of hunne ouders dat zelf moeten betalen? Maar dan was al die drukte niet noodig: wie het betalen kan, kan ook nu wel les krijgen in welk vak hij wil. Dan had de regeering ook de rekening, die de bedoelde staatscommissie wel niet zal nalaten bij den minister van finantiën in te dienen, kunnen sparen.

Maar neen, lezer, wees gerust, er komen kosteloze cursussen, waarbij de cursusleiders salaris ontvangen en die toch aan de schatkist geen cent kosten.

Om zulk eene puzzle op te lossen, behoeft men geen tovenaars te zijn, maar alleen „politicus”!

Ziehier het ei van Columbus! Het geld, dat zulke cursussen moeten kosten, wordt eenvoudig afgenomen van het reeds bestaande Nijverheids- en Handelsonderwijs.

Wees dankbaar, Nederlandsche volk, aan het genie, dat zoo iets wist uit te denken. Neen, niet dankbaar aan de onderwijzers en leeraren, die een gedeelte van hun salaris afstaan voor onze naar onderwijs hunkerende schoolvrije jeugd. Zij toch brengen dat offer niet vrijwillig. Zij toch hebben ook voor vrouw en kinderen te zorgen en ondervonden maar al te goed sedert jaren aan den lijve de schrielheid der regeering. Neen, wees dankbaar voor diegenen, welke den treurigen moed gehad hebben, zich voor zulk een zaakje te leenen. Het ware hun beter geweest, dit aan den minister zelf over gelaten te hebben.

Judaspenningen! Ik kan heusch geen beteren naam vinden voor het geld, dat op deze wijze aan de ontwikkelingscursussen, jeugdverenigingen, patronaten, enz. wordt in den schoot geworpen.

En dezen naam vind ik nog des te juister, omdat helaas een der voormannen onzer katholieke Staatspartij voor immer zijn naam aan dit wetsontwerp verbonden heeft. Het is mij onbegrijpelijk, hoe het program dier partij met deze daad te rijmen is. En zoo

iemand waren wij dan gedwongen, in de Kamer te stemmen, omdat men er wel voor had willen zorgen, dat zijn naam nummer één op het stembiljet voorkwam, — en nog wel als onderwijs-kwaliteit, — en de kandidaten onzer keuze geen voorkeurstemmen mogen aannemen. Zoo wint men het vertrouwen der kiezers!

En komt men dan bij onze grootbladen, om zijne gegronde grieven uit te spreken, niet alleen over bedoeld onrecht, maar ook omtrent de onderwijs-technische onbenulligheden, welk het wetsontwerp bevat, dan heeft men geen plaats! Zoo krijgt men respect voor de Katholieke Pers!

Gelukkig, dat ook hier weer „De Morgen” de zaak van alle zijden heeft durven beschouwen en, erkennende de verdiensten van dit wetsontwerp, in zooverre het verdere ontwikkeling der schoolvrije jeugd mogelijk maakt, ook openlijk de gebreken en ontoelaatbare consequenties ervan heeft ten toon gesteld.

Zelfs den Minister bleek deze greep in de zakken der opnieuw bedreigde onderwijzers wat al te brutaal en hij besloot dan ook ten minste aan de in betrekking zijnde onderwijskrachten hun salaris te garandeeren. Maar denkt ge er wel aan, Excellentie, dat het geen geld mag kosten? Of moeten die salarissen misschien weer uit andere portemonnaies gehaald worden? Ambtenaren, let op uw zaak!

Maar het geheele onrecht wegnemen, daartoe scheen de moed niet aanwezig. Bedoelde onderwijzers zullen geen recht meer hebben op pensioen. Wel ja waarom ook niet! Zij hebben er wel jaren lang acht procent van hun salaris voor betaald, of liever: dat is hun zonder hunne toestemming daarvoor afgehouden, maar de Nederlandsche rechter haalt z'n schouders op hm, staatsbeleid!!

En nu zal men mij wel toeroepen, dat ik de politiek er bij haal, maar dan vraag ik: Is in de politiek dan alles geoorloofd, zonder dat wij het recht hebben daaromtrent onze meening te zeggen? Gelden daar andere wetten, dan die door God in onze harten gelegd zijn? Is het dan verkeerd het kwaad te signaleeren, als zich daar eene geschikte gelegenheid voor aanbiedt? Ik voor mij acht het mijn plicht ze hier te gebruiken, om ook van deze zijde te wijzen op een komend gevaar.

Want het oog der katholieke kiezers is met strakheid gericht op de daden der gekozenen en wat zij nu doen zal ter gelegener tijd in het geheugen worden teruggeroepen.

Op de Judaspenningen kon wel eens 'n vloek blijken te rusten!
P. A. Schendeler.

Het loopt de spuigaten uit.

Reeds vaak heb ik me geërgerd over de bokkesprongen, die in leerboeken en (zogenaamde) letterkundige werken in onze

mooie wereldtaal werden en worden vertoond, en — laat ik het maar eerlijk bekennen, — soms jeukten me de vingers, om deze zottigheden eens publiek te maken, en ze in al hare onbenulligheid aan de kaak te stellen. Maar ik bedwong me. Men zou weer spreken van „ruzie-maken”, en, o, die stille, zoete vrede, niet waar? die mag toch niet verstoord worden. Men moet maar voortdoezelen in het zalige bewustzijn, dat alles wat den volke wordt toegediend als „je” Esperanto, ook werkelijk het toppunt van Esperanto-wetenschap is.

Maar wat ik dezer dagen onder 't oog kreeg, neen, dat loopt werkelijk de spuigaten uit! En 't ergste is nog, dat ons goed vertrouwen mogelijk de oorzaak is, dat verschillenden onzer lezers er in zijn geloopten.

Men zal zich misschien nog wel herinneren, dat we in ons Februari-nummer onder den titel „Esperanto en gratis reizen” eene mededeeling aanhaalden uit „Het Katholieke Schoolblad” omtrent een Esperanto-cursus uit Emmen. Welnu, van bevriende zijde kregen we inzage van dien cursus, en zijn daardoor tot de overtuiging gekomen, dat de mededeeling, als zou men voor f. 3.— cursist zijn, op z'n zachtst uitgedrukt, bedriegelijk is. Reeds in de eerste les toch krijgt de cursist de tijding, dat hij, om den cursus te volgen, nog f 3.— heeft bij te betalen. Anders is het volgen van den cursus hem totaal onmogelijk. Voor f. 3.— krijgt hij dan een boekje, waaruit ik u, als typeerend voor den Nederlandschen stijl, 'n paar regels zal aanhalen :

„Ofschoon het ons streven is geweest een zoo volledig mogelijk overzicht „te geven van de wereldtaal Esperanto, en voor „Diploma A” zijn we daar „ook zeer zeker in geslaagd, zooals de nauwgezette cursist zal bemerken, „zoo blijven er toch altijd nog onderdeeltjes, die in een leerboek als dit geen „plaats kunnen vinden voor een grondige behandeling.”

Nu vraag ik U! Als het waar is, wat in de vierde les verteld wordt (en we hebben geen reden, daaraan te twijfelen), dat zich onder die cursisten bevinden: Leeraren, Eerw. Heeren, Weledelgestr. Heeren, en nog al wat hoofden van scholen, wat moeten dezen dan wel denken van de hoogte, waarop ons Esperanto-onderwijs staat! En wat moeten de Heeren Leeraren, enz. wel denken van dit fraais over „Het lijdend voorwerp”, dat we te lezen krijgen in de tweede les :

„Voor de meesten onzer cursisten is dit een heel bekende term. Enkelen zijn „er echter, die slechts een flauw vermoeden hebben, wat dat toch voor een „ding is. Het bestek van deze les laat niet toe, daar veel tijd aan te besteden (en dat hoeft ook niet.) Onthoudt dit maar: Het lijd. voorw. krijgen „we als antwoord op een vraag, die met *wie* of *wat* begint...”

Dus, dames en heeren, als ge op mijne vraag: „Wie heeft de drie gulden voor dezen cursus opgezonden?” moet antwoorden „Ik”, dan zijt ge het „lijdend voorwerp”. Inderdaad!!

Van de uitspraak der klinkers e en o hooren we het volgende fraais :

„Waar de wereldhulptaal grootendeels geformeerd is uit de Romaansche talen en men ze daar wat korter uitspreekt, n.l. als è in *hè* en als o in het „Ned. *lopen*, geven we onzen cursisten de raad, het volgens de laatste „manier te doen. (Zoo hoort men het ook altijd per radio.)”

Ja, was dat maar waar! 't Was dan nog wel niet goed, maar toch beter dan men het nu vaak hoort. Maar elders lezen we weer, dat *de* moet worden uitgesproken als *dee*, en *bela* als *bella*! Lezer, we moeten ophouden. Ons blaadje is te klein, om allen onzin aan te halen, dien we gevonden hebben. Maar als ik nu deze zinnnetjes nog citeer:

Mi scias, ke onklo partos morgaŭ.

Oni demandis al la homo sian nomon.

La homino esperas povi vendi la ŝipon.

Ĉi tiu letero pritraktas la maladon de mia onklino.

Ŝi demandis, se mi ŝin helpos.

Porkoj kaj elefantoj oni nomas dikhaŭtulojn.

dan geloof ik, dat men mij gelijk zal geven, wanneer ik zeg, dat het tijd wordt, den vinger te leggen op enkele teere plekken in ons Esperanto-onderwijs. S.

Nia Dekkvina.

Mi jam mallonge informis en la Aprila numero la N.K.-membrojn, ke ĉi-tiun jaron la IKUE-kongreso okazos en Budapest. Tre verŝajne multaj personoj miris pri tiu decido, supozinte ke Nia Dekkvara en Praha jam decidis, ke nia nunjara kongreso okazos en Graz. Ili eraris. La decido pri la loko kaj dato de niaj kongresoj ne apartenas al la kongreso mem, sed al la estraro de IKUE, kiu devas pristudi la diversajn cirkonstancojn, kiuj plej favoras al iu aŭ alia loko. Vere estas, ke dumkongrese en 1929 nur alvenis unu propono tiurilate: Graz. Sed kelkaj semajnoj post la kongreso alvenis ankaŭ propono el Budapest, kaj por tiu propono pledis la grandiozaj festoj, kiujn la registaro de Hungarujo aranĝas okaze de la jubilea jaro de Sankta Emeriko, kaj la gravaj subvencioj, kiujn tiu registaro promesis al la kongres-komitato. Kontraŭ Budapest pledis la fakto, ke ĝis tiam ne ekzistis en Hungarujo ia organizaĵo, apartenanta al IKUE, kaj ke la tieaj individuaj membroj de nia internacia katolika unuiĝo estis tre malmultnombraj. Komence do la Estraro de IKUE ne havis grandan fidon pri sufiĉe taŭga kaj sukcesplena aranĝo de eventuala tiea kongreso, kaj pro tio sekvis longaj kaj iom malfacilaj intertraktadoj inter la estraro unuflanke, kaj niaj samideanoj en Graz kaj Budapest aliflanke. Sekve de tiuj intertraktadoj, el kiuj klariĝis, ke ĉiuflanke superinfluis celado al plejbla akcelado de nia katolik-esperanto-movado, kaj dum kiuj niaj fervoraj hungaraj pioniroj sukcesis starigi landan ligan de IKUE, enhavantan okdek ses membrojn, la estraro fine

decidis la 10an de Marto, ke Nia Dekkvina okazos en Budapest. Certe la estraro ankaŭ nemalantis la fakton, ke la antaŭan jaron en tiu urbo okazis la Universala Esperanto-kongreso, dum kiu diversaj el niaj membroj jam vizitis tiun urbon. Sed ĝi samtempe konsideris, ke la ŝtataj festaranĝoj nunjaraj havigas specialan allogon por tiu belega urbo, kies favora situacio en la koro de Eŭropo certe instigos niajn gesamideanojn el Ĉeĥoslovakujo, Germanujo, Svisujo kaj Italujo al vizitado, kaj kie la nunjara kongreso povas meti firman fundamenton por pli vigla evoluado de nia movado ankaŭ en la orientaj landoj de nia mondparto. Plue: la memoro pri la pasintjara vizito ĉe la malmultnombraj nederlandaj universalkongresanoj vekis ĉe multaj aliaj la deziron, ekkonatiĝi kun la „Reĝino de la Danubo“ kaj ĝiaj entuziasmaj urbanoj-samideanoj, el kiuj kelkaj antaŭ nelonge vizitis nian landon kun la speciala celo: konatigi la belecon de sia urbo kaj sia lando. Ni do denun direktu nian celon al Budapest, kaj mi esperas, ke nia „Vojaĝkaso“ denove ekfunkcios sub la nova titolo „Al Budapest!“ Vidu la programon brilegan! S.

Programo de „Nia Dekkvina“

- 16 Aŭg.** Alveno de la partoprenantoj. Akcepto. Interkonatiĝa vespero.
- 17 Aŭg.** Solena sankta Meso kun Esperanta prediko. La sanktan Meson celebros verŝajne Dro Justiniano Serédi, kardinalo-princprimato de Hungarujo, honora prezidanto de la Hungara Katolika Esperanto-societo kaj honora prezidanto de Nia-Dekkvina. Dum la sankta Meso: kuna komunio de la kongresanoj. Poste: honora prezentiĝo al la kardinalo-princprimato.
Inaŭguro de la monumento de Sankta Emeriko.
Solena malfermo de la kongreso. Unua laborkunsido.
Ĉirkaŭrigardo en Budapest.
Hungar-arta vespero.
- 18 Aŭg.** Pilgrimo al Mariabesnyö. Sankta Meso kun Esperanta prediko. Dua laborkunsido. Ĝenerala kunsido de IKUE. Paradmarŝo kaj prezentado de hungaraj skoltoj. Ĉirkaŭrigardo de hungara vilaĝo.
Reveno al Budapest.
- 19 Aŭg.** Sankta Meso kun Esperanta prediko kaj Esperantaj kantoj. Tria laborkunsido.
Solena akcepto ĉe la urbestro.
Ĉirkaŭrigardo en Budapest.
Granda Eŭkaristia soleno sur la Danubo. La urbo, la montoj ĉirkaŭ la urbo, la pontoj, estos pompe iluminataj.

Kie la Sanktega Sakramento preterpasas orkestroj ludos, kaj ĥoroj kantas religiajn kantojn.

20 Aŭg. Muzika alarmo tra la tuta urbo. Sankta Meso. Procesio de la Sankta Dekstra Mano tra la Budapestaj bulvaroj. Fermo de la kongreso. Poste adiaŭa kunesto sur la Margaret-insulo. Forvojaĝo per ŝipo al Mohacs.

21 Aŭg. Solena akcepto en Mohacs. Ĉirkaŭrigardo en la urbo. Preĝo en la batalkampa kapelo, kie okazis la granda kontraŭturka batalo en 1526. Festa tagmanĝo. Forvojaĝo al Pécs. Rigardo de la karbminejo. Serenado je la honoro de la Esperantistaj gastoj antaŭ la iliminata katedralo.

22 Aŭg. Sankta Meso kun Esperanta prediko kaj kantoj en la Pécs'a katedralo. Ĉirkaŭrigardo de la urbo. Komuna tagmanĝo.

Festa vespermanĝo. Nokte: forvojaĝo.

Dum la ekskursoj al Mohacs kaj Pécs oni nur bezonas pagi la fervojan kaj ŝipan biletojn. Ĉion ceteran la eksterlandanoj ricevos kiel gastregalon. La hungara registaro donas al la kongresanoj vojaĝrabaton de 50% en vagonaro kaj ŝipo.

Tion rabaton atestas la „tesario“. Kongreskarto kaj tesario kune kostas 4 guldenojn. Oni povas sendi la monon al jena adreso: XVa Katolika Esperanto-Kongreso, Postafiok, 203, Budapest sur ĉekkonto 53839, aŭ — kio por la nederlandanoj estas pli facile — al ĉi-suba adreso:

P. A. Schendeler,
Prins Hendrikstr. 30e Eindhoven.
Poŝtkonto 77739.

Uitslag der K.N.E.K.A.-Verloting.

De hoofdprijs (dressoir) viel op No. 273.

Verder :

2e prijs No 373	15e prijs No 339	28e prijs No 201
3e „ „ 47	16e „ „ 50	29e „ „ 455
4e „ „ 294	17e „ „ 45	30e „ „ 446
5e „ „ 33	18e „ „ 441	31e „ „ 367
6e „ „ 71	19e „ „ 439	32e „ „ 330
7e „ „ 293	20e „ „ 305	33e „ „ 220
8e „ „ 65	21e „ „ 500	34e „ „ 401
9e „ „ 458	22e „ „ 199	35e „ „ 233
10e „ „ 245	23e „ „ 365	36e „ „ 28
11e „ „ 264	24e „ „ 243	37e „ „ 398
12e „ „ 350	25e „ „ 114	38e „ „ 490
13e „ „ 287	26e „ „ 32	39e „ „ 138
14e „ „ 191	27e „ „ 143	40e „ „ 200

Na inzending van de prijsloten worden de prijzen toegezonden door: A. L. Moreau, Raapopsche weg 55, Arnhem.

Esperanto-Ekzamenoj.

Nia komuniko en la antaŭa numero pri la ekzamenoj bezonas jenan korekton:

La ekzamena komitato decidis, ke la 29an de Majo la ekzameno ne okazos en Leeuwarden, sed en Groningen. Plue: la 28an de Junio ankoraŭ okazos ekzameno en Arnhem. La aliaj datoj kaj lokoj ne ŝanĝis, do: 3an de Majo en Hago, 17an de Majo en Bergen op Zoom, 31an de Majo en Amsterdam, kaj 21an de Junio en Roermond.

Een goede raad.

Schrijf onder Uwe brieven niet alleen Uw naam, maar ook Uw volledig adres, en schrijf zoowel het een als het ander zoo duidelijk mogelijk. Ge bevordert daardoor zelf eene spoedige beantwoording van Uwe correspondentie.

Geef op postwissel of girobiljet steeds duidelijk het doel aan der geldzending. Gij voorkomt daardoor vergissingen.

Nieuwe leden behoeven zich alleen aan te melden bij den administrateur van ons orgaan, den Heer J. A. Leibbrand, Rozenstraat 12, Tilburg. — liefst met gelijktijdige toezending van de jaarlijksche contributie: f 2,—. Alles komt dan in orde. Ook adresveranderingen alleen op te geven aan dit adres, voor zover het onzen bond betreft. Vermeld steeds ook het doel van die adres-opgave, bijvoorbeeld door de toevoeging N. K., of E. K. We weten dan genoeg.

Ĉu „Nederlanda Katoliko” devas malaperi?

„Ne!! milfoje ne!! respondis frato Wigbertus van Zon, kaj estas sendube, ke li esprimis la deziron de multaj samideanoj. Ŝajnas tamen al mi rekomendinde atentigi pri kelkaj eraraj opinioj, kiuj regas en nia ligo rilate la gazetojn „Espero Katolika” kaj „Nederlanda Katoliko”.

Tiuj eraraj opinioj devenas el la fakto, ke multaj ne vidas, ke ambaŭ gazetoj havas tute diferencon agadkampon, kaj pro tio ankaŭ ne scias uzi ilin.

Oni prave kelkfoje dubas, ĉu la estraro de nia ligo mem scias tion, almenaŭ ĝia tiurilata starpunkto estas vera enigmo. La antaŭan jaron mi staris ĉe la lulilo de „Brita Katoliko”, la organo de la Angla Ligo Katolika Esperantista, kaj mi tiam havis belan okazon por pristudi la motivojn, kiuj pravigas la ekzistadon de nacia interligilo krom la internacia revuo „Espero Katolika”.

La ĉefaj motivoj estis jenaj:

1e: La landa estraro bezonas detalan komunikilon por sciigi al sia anaro siajn decidojn, klopodojn kaj raportojn.

2e: La lokaj sekcioj de la landa ligo bezonas regulan interligilon por informi kaj instigi unu la alian.

3e: Multego, kio interesas la membrojn de la landa ligo, estas multfoje senvalora por la alilandaj samideanoj pro la ofte malsamaj cirkonstancoj el kio sekvas, ke.

4e: La landa ligo ne povas okupi longan rubrikon en internacia gazeto, por tio kio nur interesas parton de la legataro.

„Espero Katolika“ estas internacia katolika Esperanto-gazeto, kiu samtempe estas la oficiala organo de la internacia ligo I. K. U. E., kaj pro tio interligilo de la diversaj landaj ligoj. En ĝi ni do devas trovi ĉiujn oficialaĵojn de la internacia ligo, sed ankaŭ raportojn de la naciaj ligoj.

„Nederlanda Katoliko“ estas nacia gazeto; ĝi do devas esti informilo de la nederlanda ligo, kaj interligilo de la lokaj sekcioj de tiu ligo. Ĝi do povas funkcii kiel detala aldono nederlanda de „E.K.“

Kion ni tamen vidis almenaŭ dum la lastaj tri jaroj? La nederlanda ligo „N.K.“ neniam publikigis nek raporton de la ĝeneralaj kaj jarkunvenoj, nek resumon de siaj agadoj en „Espero Katolika“n. La ligo do nur havas unu komunikilon. La lokaj sekcioj de „N.K.“ tamen raportis en ambaŭ gazetoj. Ili certe pravis, kiam ili raportis en „N.K.“ ĉar nur tie iliaj raportoj estas plenvaloraj. Publikigo de raporto de loka sekcio de „N.K.“ en „Espero Katolika“ ne estas plenvalora kaj interesa, ĉar ĝi nur estas tia en rilato de la ligo, al kiu la sekcio apartenas.

Nia nederlanda ligo „N.K.“ kaj ĝiaj lokaj sekcioj alprenu jenan gvidfadenon por siaj publikigoj:

La nederlanda ligo „N.K.“ estonte raportu en „Espero Katolika“ pri siaj ĝeneralaj kaj jarkunvenoj kaj de tempo al tempo (monate) ĝi enpresigu mallongan resumon de la ĉefaj agadoj kaj akiritaj rezultatoj de siaj sekcioj. Se necese, la estraro elektu specialan korespondanton por „E.K.“

La lokaj sekcioj de „N.K.“ estonte nur raportu en „N.K.“ Ili tiam povas fari tion pli detale ol en „E.K.“; dume, se okazas en la sekcio io sciiginda por la eksterlando, la landa korespondanto povas menci tiu en sia (monata) resumo en „E.K.“

Eble iu diros: „Sed estas eksterlandaj lokaj grupoj, kiuj ankaŭ raportas en „E.K.“; pro kio ni tiam ne rajtas fari la samon?“

Vere, sed tiam ili same eraras kiel vi, aŭ malestas landa interligilo, kaj tiam tiuj unuopaj grupoj povas uzi „E.K.“n. Tiamaniere ambaŭ gazetoj havas specialan agadteron, ne plu ĝenas unu la alian, kaj pli facile povas prirespondi sian celon. Tiamaniere ankaŭ „N.K.“ fariĝas necesa ĉenero en la kateno de la katolika Esperanto-movado, kaj neniam iu estonte pensos pri malaperigo

de „Nederlanda Katoliko“.

La respondo je la demando en la titolo de tiu ĉi artikolo estas :
„Ne!! milfoje ne!!!“

J. H. Westen.

Afdeelingsnieuws.

Roosendaal.

Vergadering van „La Matenstelo“ op 16 April 1930.

Behalve verschillende zaken van huishoudelijken aard werden ook besproken de ingediende voorstellen voor de jaarvergadering. De meening van onze afdeeling daarover is als volgt:

Punt 1. Men handele overeenkomstig de bepalingen van het Reglement.

Punt 2. Gaan hiermede accoord.

Punt 3. Idem.

Punt 4. Stellen ten volle vertrouwen in het Hoofdbestuur, overtuigd, dat dit den juisten weg zal weten te kiezen.

Punt 5. Onderschrijven de meening van het Hoofdbestuur.

Punt 6. Zijn van meening, dat, afgezien van de propaganda, die van het Hoofdbestuur uitgaat, ieder lid van onzen bond zooveel hij kan en waar zulks te pas komt, propagandist voor onze beweging behoort te zijn.

Punt 7. Zijn tegen dit voorstel, dus vóór het behoud van N.K., en onderschrijven de motieven, die vóór het behoud reeds door andere afdeelingen zijn naar voren gebracht.

Als afgevaardigde voor de Jaarvergadering werd gekozen de Heer A. P. Borghouts; als plaatsvervanger de Heer H. Manders.

Valkenswaard.

Vendredon, la 4an de Aprilo kunvenis nia klubo „La Falko“. Multon ni interparolis pri la fakto, ke tiom malmultaj membroj ĉeestas: krom la estraro kaj nia pastra konsilanto, kaplano J. Ras, nur du anoj vizitis la kunvenon! Bedaŭrege! Niaj membroj do sentu la devon ĉiam ĉeesti, por kune preparoli kiel ni plej bone laboru sur la vasta kampo en Valkenswaard. Eble ili tro multe interesiĝas pri la sukceso de alia „La Falko“ en nia komunumo (nome la piedpilk-unuiĝo samnoma, kiu ree fariĝis ĉampiono!), tiel ke restas preskaŭ neniom da interesiĝo por nia altideala afero!

Ĝojiga fakto estas, ke venontan Majon ree unu ano de nia klubo faros ekzamenon por diplomo A. Tiu fervoro certe donos novan fajron!

Ni interbabilis pri Nia Dekkvina en Budapest okaze de la

festoj de S. Emeriko en Aŭgusto nunjare. Nia prezidanto multe rakontis pri la partopreno al la pasintjara kongreso en Praha.

Fine de la kunveno oni elektis la sekretarion reprezentanto por la jarkunveno en Nijmegen, kaj Sron Fransen anstataŭanto.
Alten flugu nia Falko! A. Staals, Sekretario.

Regiontaga Komitato.

De Penningmeesters van de afdeelingen van „Nederlanda Katoliko“, die zijn aangesloten bij het Comité voor de streekvergaderingen in het Zuiden, worden verzocht, de contributie voor het jaar April '30 — April '31 vóór Juni a.s. op te zenden.

Nog ééne afdeeling gelieve bovendien te voldoen ook de contributie van 't vorig jaar. Zooals bekend bedraagt de contributie 12 cent per jaar en per lid der afdeeling. Betalingen te richten aan het adres van den penningmeester van het Comité;

A. Staals.

Dommelen, Valkenswaard.

„Nederlanda Protestantano“.

Sabaton la 22an de Marto okazis en Amersfoort ĝenerala kunveno de Protestantaj Kristanoj por fondi nederlandan unuiĝon, kiu celas propagandi kaj disvastigi Esperanton, speciale inter samreligianoj en Nederlando kaj ekster ĝi, kaj utiligi la internacian lingvon por ĉiuj kristanaj celoj.

La unuiĝo estas bazita sur la konfeso, ke Jesuo Kristo, laŭ la Sankta Biblio, la ununaskita Filo de Dio, estas la sola Savinto de la mondo.

Malfermite la kunvenon, la Prezidanto, Sro H. C. v. Leeuwen, unue bonvenigis ĉiujn kunvenintojn, post kio estis kantata la Ps. 89:7 en Esperanto.

Postkiam li preĝis la „Patro Nia“n, kaj laŭtlegis el la Esp. Biblio la psalmon 148an, la pritraktado de la tagordo komenciĝis.

Preskaŭ ĉiuj proponoj de la Provizora Komitato estis akceptataj sen ŝanĝoj. Sro Joh. Broekhuijsen faris interesan paroladon pri la demando: „Kial ankaŭ ni devas lerni Esperanton?“

Tiam unu el la ĉeestantoj dankis en la nomo de la tuta kunveno la Provizoran Komitaton pro ĉiu de ĝi farita prepara laboro. Nun oni kantis la Vesperkanton, kaj la Prezidanto fermis per danko preĝo la kunsidon.

La entuziasmo, kun kiu la unuiĝo estas fondita, montras, ke tiu ĉi estas nepre oportuna kaj eĉ bezona. Krom tio, ni povas prave konstati, ke ĉio estas granda gajno por la Esperanto-movado entute, kaj bela sukceso aparte por la Kristanoj.

Interesiĝantoj eventuale turnu sin al la Sekretario de la unuiĝo, Sro L. Woudenbergh, Hildegardestraat 25, Bussum.

Kursa Laboro.

Ni plensate enpresigas ĉi-tie prozan taskon, kiun iu el la lernantoj de A-kurso verkis laŭ memelektita temo. Ĝi instigu aliajn A-kandidatojn al samspeca klopodo al flua stilo kaj korekta pens-esprimo. Kaj ni volonte publikigos iliajn laborfruktojn, se ili estas publikigindaj.

Vera Historio.

Unufoje, dum la lasta somero, mi estis vojaĝanta per la vagonaro. La vetero estis varmega, kaj miaj kunvojaĝantoj ĉiuj fisidis kvazaŭ lacigitaj en la kupeo. Flanke de mi dormetis granda dika persono, kiu faris tiom da bruo, kiom tuta regimento da hipopotamoj ne povus superi. Krom kelkaj aliaj neinteresaj personoj ankaŭ juna kamparanino troviĝis en la kupeo, kies vivoplena kaj beleta vizaĝo maltrankvile ĉirkaŭrigardis la fakon.

La vagonaro haltis, kaj de ĉi tiu tempo la ronkado de mia dekstra najbaro ĉesis. La silento en la fako nun estis premanta, kaj ju pli granda ŝajnis la silento, des pli varmega ankaŭ la vetero.

Neniu diris ion, nur de tempo al tempo mia bela kontraŭ-najbarino ekĝemis grave.

Subite la profunda silento estis interrompata de laŭta bruo, pri kies origino mi ŝatas silenti.

Ĉiuj en la kupeo penis sinteni serioze, sed, kiam post kelkaj momentoj de ekmiro resilientiĝis en la kupeo, tiam la bela kamparanino rigardis min ruĝiĝante kaj honteme diris: „Ho, sinjoro, ĉu vi aŭdis min?”

(Ĉiuj rajtoj rezervitaj).

Recenzo.

P. Heilker. 20 mondelinge Esperanto-examens voor diploma B. Hadden de A-candidaten reeds hun 20 mondelinge examens van denzelfden schrijver, nu hebben wij ook eenzelfde verzameling voor de B-candidaten, die er reeds zoo lang naar hebben uitgezien. Dit werkje voorziet dus in een werkelijke behoefte, en, gezien hetgeen de Heer Heilker op Esperanto-gebied reeds presteerde, alsmede, dat genoemde heer al jaren lang de B-examens afneemt en dikwijls zelfs voorzitter van de examen-commissie is geweest, zal wel niemand er aan twifelen, of de toekomstige B.-candidaten kunnen dit werkje met vertrouwen raadplegen. Het boekje ziet er uiterlijk zelfs fraai uit. Alles te zamen genomen is dus het succes van het werkje verzekerd.

Frater Wigbertus van Zon.

De Persdienst.

Sedert eenigen tijd zijn er onderhandelingen gaande tusschen N.K., L.E.E.N. en N.F.L.E., om te komen tot eene zoo volmaakt mogelijke organisatie voor de pers ten dienste van Esperanto in ons land. Het is niet mogelijk, hier eene gedetailleerde uiteenzetting te geven van de plannen, die daaromtrent bestaan. Trouwens, het Hoofdbestuur van N.K. heeft deze zaak nog te behandelen, en in onze jaarvergadering hopen wij ze uitvoeriger te bespreken. In hoofdzaak zal de regeling hierop neerkomen, dat iedere landelijke organisatie zijn eigen terrein verzorgt: N.K. dus verzamelt het nieuws uit de katholieke bladen en zorgt ook, dat belangrijke mededeelingen over Esperanto in onze katholieke pers verschijnen. Alles wordt verzameld in, en uitgezonden vanuit één centrum, waarvoor is voorgesteld de Heer E. de Wolf, die tot nu toe zonder deze organisatie op zulke voortreffelijke wijze deze taak heeft vervuld. Iedere bond heeft echter zijn eigen gecomiteerde, waar alles van het eigen terrein verzameld wordt, en van wien ook het te verspreiden nieuws uitgaat. Voorloopig is door ons daarvoor aangewezen de Eerw. Frater Wigbertus, die zijne sporen op dit gebied reeds verdiend heeft. We hebben nu reeds ten gevolge van deze voorloopige regeling het volgende ontvangen.

Esperanto in de Nederlandsche pers.

Wij ontvingen nog eenige gemeenteraadsbesluiten inzake Esperanto op de school. De Nieuwe Rotterd. Crt. (Zwijndrecht) Afwijzend beschikt. Hetzelfde blad (Aalsmeer)... het vak Esperanto aan de handelsavondschoon cursus 1930/31 in te voeren voor gemeenterekening. De Maasbode, de Tijd, de Opr. Haarl. Crt., het Haarlems Dagblad en de Nw. Haarl. Crt.: vaststelling verordening betreffende den Esperanto-cursus, en oproep voor onderwijzers in Esp. Dit betreft de gemeente Heemstede. Het Algemeen Handelsblad (Tilburg): Vaststelling verordening Esperanto-cursus. De Echo van het Land van Cuijk. (Cuijk): Er zal een oproep worden gedaan voor deelname aan een cursus. Daarna volgt een beslissing. De Gooi- en Eemlander (Bussum): De raadsoverzichtschrjver meent, dat zelfs facultatief stellen niet te verdedigen is. Afwijzend beschikt. Ook de Nieuwe Rotterd. Crt. brengt ons het bericht van afwijzing, eveneens de Maasbode. De Nieuwe Rotterd. Crt. (Hasselt): Afwijzend beschikt. De Nieuwe Rotterd. Crt. en de Prov. Geldersche en Nijmeegsche Crt. hebben melding gemaakt van de heruitzending door de A.V.R.O. van de vergadering der Parijsche Esperantisten, welke vergadering door het station Eiffel was uitgezonden. Hierbij kan tevens vermeld worden, dat in de Radiobode een waardeerd stukje heeft gestaan over deze uitzending. Zooals men wellicht weet, heeft de Western Electric een Esperanto-spreekfilm ver-

vaardigd. De mededeeling van dit feit lezen we in: de Opr. Haarl. Crt., het Haarlems Dagblad, de Nieuwe Haarl. Crt., de Nieuwe Tilb. Crt. en de Nw. Apeldoornsche Crt.

Propaganda-artikelen van allerlei aard, waarover niet afzonderlijk gesproken behoeft te worden, lezen we in: Het Vaderland, de Nieuwe Crt., het Rotterdamsch Ouderblad, De Ouderraad, het Nieuwsblad van het Zuiden (voortzetting v. d. schriftelijken cursus v.d. heer Schendeler), het Geldersch Volksblad en Ons Noorden.

Het gebruikelijke vereenigingsnieuws lezen we in: Ons Noorden (R.K. Esp. club „Pio Xa”), het Nieuwsblad van het Zuiden (Ame kaj Pace), de Tilb. Crt. en de Nieuwe Tilb. Crt. (idem), de Echo van het Land van Cuijk (La Eho de Kuiklando), de Meierijsche Crt., het Eindhovensche Dagblad (Prop. Commissie te Eindhoven), Het Volk (nieuwe groep benoorden het IJ te Amsterdam door de N.F.L.E.), de Residentiebode (Por Dio kaj Eklezio), Ons Blad (Jaarvergadering Abbé Richardson te Haarlem), het Haarlems Dagblad (oprichting Esperanto-club te Zandvoort).

Het Rotterdamsch Nieuwsblad, de Voorwaarts, Het Volk, De Standaard, de Maasbode en het Utrechtsch Prov. en Sted. Nieuwsblad hebben melding gemaakt van een bezoek aan ons land van een Australier, die een reis om de wereld maakt en zich uitsluitend van Esperanto bedient.

Dan volgt hier nog wat gemengd nieuws.

De Bergen op Zoomsche Crt. en de Avondster geven mededeelingen van de motie der Nationale Vereenigingen van Onderwijzeressen te Canterbury, verklarende, dat op alle scholen een internationale hulptaal moet worden onderwezen.

Het Volk bevat verschillende voorstellen voor het a.s. S.D.A.P. congres. De aandacht wordt o. a. wederom van het partijbestuur gevestigd op de waarde van Esperanto voor de arbeidersklasse. Voorstellen zijn ingediend door de afdeelingen Amsterdam, Enkhuizen, Knollendam, Hoek van Holland en Rotterdam.

De Alkmaarsche Crt. geeft in een raadsoverzicht een nabetrachting over het afwijzend besluit inzake Esperanto op de school.

Het Nieuwsblad voor de Hoeksche waard en IJselmonde bevat een bericht uit Oud-Beijerland, waarin we lezen, dat het bestuur der openbare leeszaal en bibliotheek besloten heeft, een Esperanto-bibliotheek in te richten, omdat er den laatsten tijd nogal vraag is naar Esperanto-werken.

We ontvingen voorts nog een circulaire van de vereeniging „School en Vrede”, waarin de wenschelijkheid wordt uiteengezet, om te komen tot een internationaal volkslied, waarbij ook de aandacht gevestigd wordt op Esperanto.

Ook ontvingen we nog een uitknipsel van de Leeuwarder Crt., waarin de heer de Boer te Sneek een poging doet, om belangstelling te wekken voor Ido. We zullen er niets van zeggen, niet omdat het Ido is, maar in hoofdzaak, omdat het materiaal, door den heer de Boer gebruikt, zoo oud en onjuist is.

J A A R V E R G A D E R I N G

V A N

„N E D E R L A N D A K A T O L I K O ”

T E N I J M E G E N

op 25 Mei 1930

U K O M T

T O C H Z E K E R O O K ?

Zie het programma in dit nummer!

Zeer interessant voor alle kandidaten (ook niet kandidaten) is het doorwerken van het pas verschenen werkje:

20 Mondelinge Esperanto Examens B door P. Heilker, Prijs slechts 50 ct

Vermoedelijk hebt U nog niet in Uw bezit de daarin genoemde werken:

Kardinalo Wiseman,	Fabiola	ingen. f	4,—
H. A. Luyken,	Pro Iŝtar	geb. -	4,25
"	Stranga Heradaĵo	" -	4,25
Jean Forge,	Abismoj	" -	3,—
Bulthuis,	La Vila Mano	" -	3,25
"	Jozef kaj la Edzino	" -	3,—
"	Idoj de Orfeo	" -	2,25

Krestomatio f 2.—; Akbar f 1,80; Johano f 0 Hamleto
 f 1,—; Fraŭlino Suzano f 0,60; Marta f 2,— Vivo de
 Zamenhof f 1,60 enz.

Van Heilker, La Juna Esperantisto, in vo ad deel 1,
 2 en 3 resp. 35, 45 en 50 cts.

Behalve op bovenstaande, worden andere bestellingen op
 Esp. gebied zéér vlug en franco geleverd door:

Esperanto Librejo, JOH. BROEKHUIJSEN

Dordrecht, Voorstraat 328, Telefoon 1263, Giro 23595

Goede Esperanto-Lectuur.

Parvuli (Infanoj)	f 0,15
Encikliko (Reĝeco de Kristo)	- 0,15
Kiel mortis la unuaj kristanoj	- 0,15
Nova Afriko	- 0,15
La origino de la religio	- 0,30
Respondoj al kontraŭreligiaj demandoj	- 1,50
Kantaro Katolika	- 0,75
Preĝareto	- 0,25
Kie estas la Eklezio de Kristo?	- 0,90
Fabiola	- 3,50
Klari	- 0,70
Spirita Juvelaro (tolbindita)	- 1,00
Spirita Juvelaro (ledbindita)	- 2,00
Fabeloj	- 0,20

Al deze werken en werkjes zijn verkrijgbaar bij de redactie van dit orgaan:

P. A. SCHENDELER

Prins Hendrikstr. 30e, Eindhoven

Postrekening 77739

